

นโยบายการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน

ด้วยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และติดตามการดำเนินการของธนาคารแห่งประเทศไทยในการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน และการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินอันเป็นส่วนหนึ่งในพันธกิจหลักของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในการมุ่งรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศ ซึ่งระบบสถาบันการเงินที่มีเสถียรภาพจะช่วยส่งเสริมให้สถาบันการเงินสามารถทำหน้าที่ส่งผ่านเงินทุนในระบบการเงินและดำเนินนโยบายการเงินเพื่อให้ระบบการเงินและเศรษฐกิจโดยรวมสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง

ธปท. มุ่งกำกับตรวจสอบและติดตามสถาบันการเงินด้วยความโปร่งใสและรู้เท่าทัน ภายใต้สมดุลของการป้องกันและความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ท้าทายต่อเสถียรภาพ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจและสังคมในระยะยาวตามบริบทของภูมิทัศน์ภาคการเงิน (Financial Landscape) ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)

ธปท. มีหลักการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ดังนี้ (1) ดูแลให้มีความมั่นคงและมีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี (Prudence) (2) ส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพ (Efficiency) (3) ดูแลให้มีธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) (4) ดูแลให้มีความเป็นธรรมต่อลูกค้าและประชาชน (Fairness) และ (5) กำกับสถาบันการเงินเพื่อดูแลความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน (Macro-Prudence)

เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ธปท. ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างระบบการกำกับตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยให้อำนาจสามารถระบุปัญหาที่สำคัญทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังจะเกิดขึ้น ทั้งปัญหาที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินนั้น และต่อความเชื่อมั่นของระบบสถาบันการเงินโดยรวม เพื่อให้มั่นใจว่าปัญหาต่าง ๆ จะได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องเหมาะสม และทันเวลา ธปท. จึงได้มอบหมายให้

(1) สายกำกับสถาบันการเงินเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินแบบต่อเนื่อง (Ongoing Supervision) ทั้งในระดับกิจกรรม (Activity-Based Supervision) รายสถาบันการเงิน (Entity-Based Supervision) กลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงิน (Consolidated Supervision) และระบบสถาบันการเงินโดยรวม (Financial Institution System) โดยยังคงหลักการพื้นฐานของการกำกับตรวจสอบตามแนวความเสี่ยง (Risk-Based Supervision) อันเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นคง และสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

(2) สายกำกับระบบชำระเงินและคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับตรวจสอบผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) ผู้ให้บริการระบบชำระเงินและบริการการชำระเงิน และบริษัทบริหารสินทรัพย์ (บปส.) รวมถึงการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

ทางการเงิน การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากเจ้าของข้อมูลเครดิตและการกำกับดูแลการทำงานของบริษัท ข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545

1. สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับตรวจสอบ

สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับตรวจสอบของ ธปท. ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ (subsidiary) สาขา ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ บริษัทเงินทุน (บง.) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (บค.) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Special Financial Institution: SFIs) โดยมีธนาคารพาณิชย์ที่มีนัยต่อระบบ (Domestic Systemically Important Banks: D-SIBs) 6 แห่ง ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่เข้าหลักเกณฑ์เป็น D-SIBs ดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและเข้มงวดขึ้นทั้งด้านเงินกองทุนและมาตรการกำกับดูแลด้านอื่น

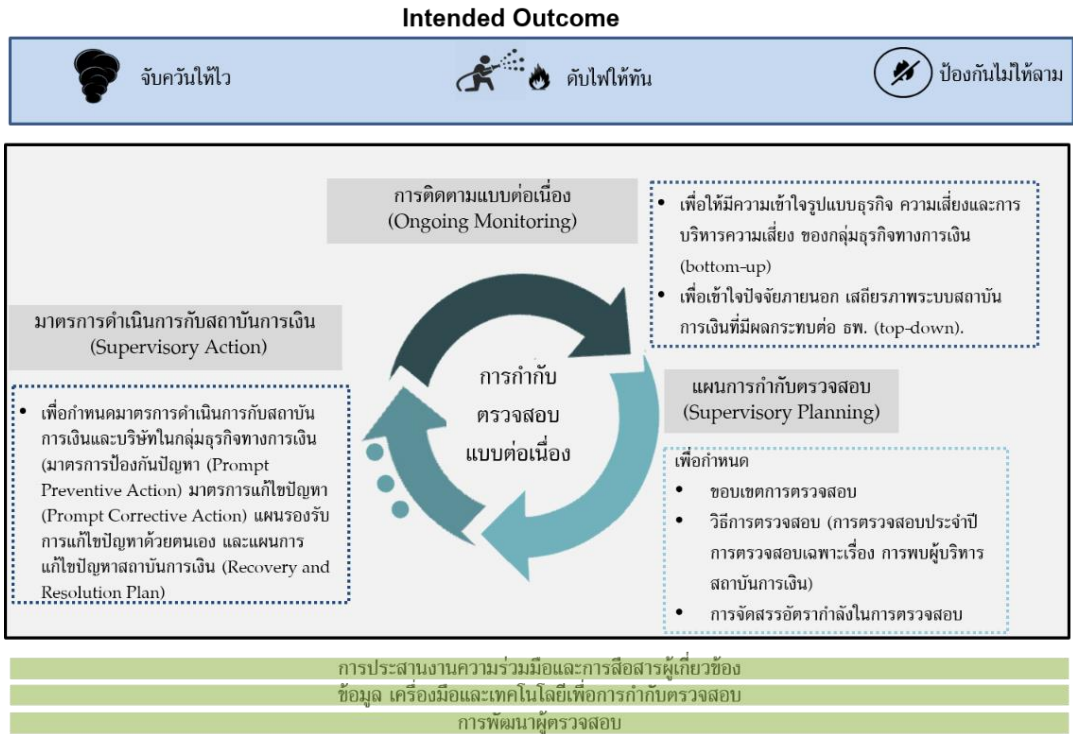
ธปท. ยังกำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับที่มีไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) ซึ่งปัจจุบันได้ให้ใบอนุญาต non-bank สำหรับประกอบธุรกิจแล้ว 5 ประเภท* ได้แก่ ธุรกิจบัตรเครดิต ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ (nano finance) สินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล (digital P-loan) และผู้ประกอบการระบบหรือเครือข่าย อิเล็กทรอนิกส์สำหรับธุรกรรมสินเชื่อระหว่างบุคคลกับบุคคล (peer to peer lending platform) รวมทั้ง กำกับดูแลผู้ให้บริการระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทข้อมูลเครดิต และสมาชิกตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตฯ

2. แนวทางการกำกับตรวจสอบ

2.1 Ongoing Supervision

ธปท. มีการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Supervision) เพื่อให้การกำกับตรวจสอบเป็นไปในเชิงรุก (pro-active) มองไปข้างหน้า (forward looking) รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และสามารถกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงทีตามแนวคิด “จับฉับให้ไว ตบไฟให้ทันและป้องกันไม่ให้ลาม”

* อยู่ระหว่างพิจารณาขยายขอบเขตการกำกับตรวจสอบให้ครอบคลุมธุรกิจเช่าซื้อและสินเชื่อเพิ่มเติม

นอกจากนี้ ธพท. กำกับดูแลสถาบันการเงินอย่างยืดหยุ่นตามความเสี่ยง (Risk Proportionality) โดยกำกับดูแลให้ธนาคารพาณิชย์มีการดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel III ที่กำหนดโดย Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) ซึ่งหลักเกณฑ์ Basel III นี้ จะครอบคลุมเรื่องการดำรงเงินกองทุนและการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินสามารถต้านทานภาวะวิกฤตของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจได้ดีขึ้น สำหรับ SFIs กำกับดูแลให้มีการดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II ส่วน non-bank กำกับดูแลโดยให้ความสำคัญด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) และการดูแลความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน (Macro-Prudence)

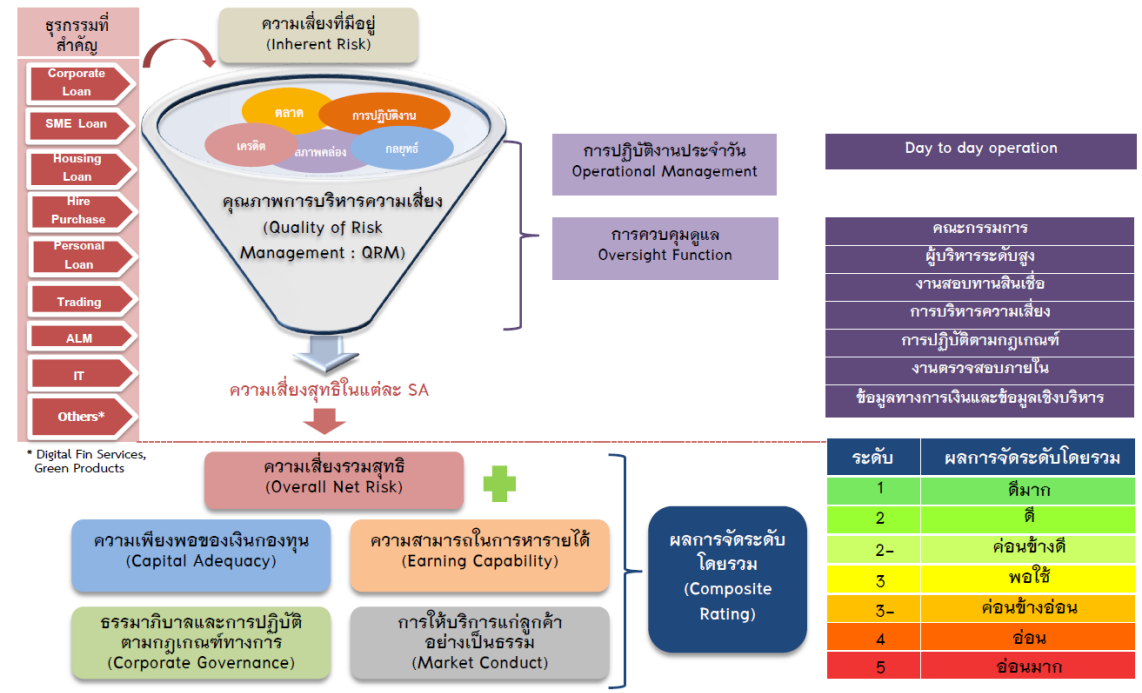
2.2 ผลการจัดระดับโดยรวม (Composite Rating)

ธพท. มีการประเมินผลการจัดระดับโดยรวมของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง (composite ratings**) โดยพิจารณาจากความเพียงพอของเงินกองทุน ความสามารถในการหารายได้ ธรรมภิบาลและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (governance) การบริหารความเสี่ยงธุรกรรมที่สำคัญ และการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม โดยในส่วนของ SFIs จะพิจารณาการปฏิบัติตามพันธกิจเพิ่มเติมด้วย

การประเมินว่าธุรกรรมใดเป็นธุรกรรมสำคัญ (Significant Activities : SA) จะพิจารณาจากผลกระทบของธุรกรรมนั้นต่อเงินกองทุน รายได้ หรือชื่อเสียงของสถาบันการเงิน โดยจะประเมินระดับความเสี่ยงที่มีอยู่ (Inherent Risk) และคุณภาพการจัดการความเสี่ยง (Quality of Risk Management) ควบคู่กันไปในแต่ละ SA

** ใช้กับธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย subsidiary สาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศ และ SFIs

Significant Activities Framework

ผลการจัดระดับโดยรวมข้างต้น เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ ธพท. ใช้ในการจัดกลุ่มสถาบันการเงินตามความมีนัยสำคัญเชิงระบบและระดับความเสี่ยงที่มี (Risk and Impact Bucketing Framework) เพื่อกำหนดความเข้มข้นในการกำกับตรวจสอบ (supervisory intensity) สถาบันการเงินแต่ละแห่ง

นอกจากนี้ ธพท. ยังให้ความสำคัญกับเครื่องมือหรือแบบจำลองที่สถาบันการเงินนำมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ และการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภัยไซเบอร์ของสถาบันการเงิน การดูแลให้สถาบันการเงินให้บริการทางการเงินอย่างเป็นธรรมและคุ้มครองประโยชน์ของผู้ใช้บริการทางการเงิน การรับเรื่องร้องเรียน และให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนในกรณีที่เกิดปัญหาจากการได้รับบริการทางการเงิน รวมทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินเพื่อไม่ให้ลุกลามจนกระทบต่อสถาบันการเงินทั้งระบบ

2.2.1 การตรวจสอบเครื่องมือหรือแบบจำลองที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยง

เป็นการตรวจสอบเพื่อประเมินและติดตามพัฒนาการของเครื่องมือเชิงปริมาณหรือแบบจำลองต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจและบริหารความเสี่ยงเพื่อให้สถาบันการเงินมีการดำเนินงานและบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม มีเสถียรภาพ โดยมีเงินสำรองและเงินกองทุนเพียงพอตามแนวทาง หลักเกณฑ์ และนโยบายการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน และเพื่อประเมินความพร้อมกรณีที่สถาบันการเงินขออนุญาตนำเครื่องมือหรือแบบจำลองมาใช้พิจารณาความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ธพท. ประกาศกำหนด รวมถึงการกำหนดแนวทางที่พึงปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินพัฒนาแนวทางในการใช้เครื่องมือ

หรือแบบจำลองในการบริหารจัดการความเสี่ยง การบริหารงานภายใน และการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน ให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ ธปท. ได้กำหนดให้สถาบันการเงินมีการทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) ในกระบวนการประเมินความเสี่ยงและความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงิน รวมถึงให้ทดสอบภาวะวิกฤต โดยใช้สถานการณ์จำลองที่ ธปท. กำหนด (Supervisory Stress Test) โดยผลการทดสอบจะถูกนำมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และใช้ในการกำกับ ตรวจสอบ และติดตามเสถียรภาพของสถาบันการเงินรายสถาบัน และของระบบสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 การตรวจสอบการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นการตรวจสอบเพื่อประเมิน วิเคราะห์ และติดตามการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันการเงินและผู้ให้บริการรายอื่นที่รับจ้างหรือได้รับมอบหมาย ให้ประมวลผลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สถาบันการเงินมีธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Governance) ที่ดี มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ (IT Security) มีการบริหารจัดการโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Project Management) โดยบริหารโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบโจทย์ธุรกิจ เท่าทันกับความต้องการของลูกค้าและทันต่อกลยุทธ์ของสถาบันการเงินที่จะดำเนินการในอนาคต นอกจากนี้ กำหนดให้สถาบันการเงินมีระบบป้องกันภัยจากไซเบอร์ในรูปแบบใหม่และการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม โดยมีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานประจำวันของสถาบันการเงินที่มีประสิทธิภาพ และได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในขณะเดียวกันก็รักษาเสถียรภาพอย่างยั่งยืนของสถาบันการเงิน ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหมาย ประกาศ กฎระเบียบต่าง ๆ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดในการรักษาผลประโยชน์ของสาธารณชน ทั้งนี้ การตรวจสอบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันการเงินจะครอบคลุมถึงเรื่องความมั่นคงปลอดภัยในรูปแบบต่างๆ การใช้เทคโนโลยีชีวมิติ (Biometrics) ความถูกต้องเชื่อถือได้ ความพร้อมใช้งานของระบบและข้อมูล และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย และข้อกำหนดของหน่วยงานภาครัฐ

2.2.3 การกำกับดูแลด้าน Market Conduct

ธปท. ให้ความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับบริการที่เป็นธรรม โดย ธปท. ได้ออกหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคไม่ให้ถูกหลอกลวง ไม่ให้ถูกบังคับซื้อผลิตภัณฑ์การเงิน ไม่ให้ถูกรบกวน ไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ให้บริการทางการเงิน และตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าว รวมทั้ง รับเรื่องร้องเรียน ตอบข้อซักถามและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้บริการทางการเงินจากสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินอื่นที่ ธปท. กำกับดูแล และตรวจสอบ โดยกำกับดูแลอย่างเคร่งครัดใน 9 ด้านสำคัญ ได้แก่

1. วัฒนธรรมองค์กร และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดกลุ่มลูกค้า
3. การจ่ายค่าตอบแทน
4. กระบวนการขาย
5. การสื่อสารและการให้ความรู้แก่พนักงาน
6. การดูแลข้อมูลของลูกค้า
7. การแก้ไขปัญหาและจัดการเรื่องร้องเรียน
8. การควบคุม กำกับ และตรวจสอบ
9. การปฏิบัติงานและแผนรองรับการปฏิบัติงาน

2.3 การกำกับข้อมูลเครดิต

เพื่อให้สถาบันการเงินมีข้อมูลประวัติการชำระหนี้ของลูกค้าได้อย่างเพียงพอในการวิเคราะห์สินเชื่อและเพื่อความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินโดยรวม จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทำธุรกรรมข้อมูลเครดิต ซึ่งกำหนดให้สถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกนำส่งข้อมูลเครดิตของลูกค้าที่ขอและได้รับอนุมัติสินเชื่อให้แก่บริษัท ข้อมูลเครดิตทำการประมวผล โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตเป็นผู้กำกับดูแลการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตของบริษัทข้อมูลเครดิต และให้การนำส่งข้อมูลเครดิตของสมาชิกเป็นไปตามที่กฎหมายข้อมูลเครดิตกำหนด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ว่าการหรือผู้อำนวยการอาวุโสของ ธปท. เป็นเลขานุการ โดย ธปท. มีอำนาจและหน้าที่ในการรับเรื่องราวร้องทุกข์จากเจ้าของข้อมูลและกำกับการทำงานของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่ง ธปท. มีแนวทางการตรวจสอบการประกอบธุรกิจของบริษัทข้อมูลเครดิตแบบ Ongoing Supervision รวมทั้ง เมื่อมีประเด็นสำคัญเฉพาะเรื่องที่ต้องติดตามใกล้ชิดอาจพิจารณาการตรวจสอบได้ด้วย

2.4 การดำเนินการกับสถาบันการเงินที่มีปัญหาในการดำเนินกิจการหรือปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย

ธปท. กำหนดมาตรการให้สถาบันการเงินที่มีปัญหาด้านฐานะการเงินหรือการดำเนินงานทำการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่กล่าวภายในเวลาที่กำหนด โดยนำเสนอมาตรการดังกล่าวต่อคณะกรรมการพัฒนาการตรวจสอบสถาบันการเงินและ/หรือคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อพิจารณาก่อนแจ้งสถาบันการเงิน โดยทีมตรวจสอบ มีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามให้สถาบันการเงินปรับปรุงแก้ไขตามคำสั่งการของ ธปท.

กรณีที่สถาบันการเงิน non-bank รวมทั้ง บบส. ปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายจะนำเสนอต่อคณะทำงานกลั่นกรองการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อพิจารณาดำเนินการกับสถาบันการเงิน non-bank บบส. และ/หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อนจะนำเสนอต่อคณะทำงานการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป โดยกรณี

ดำเนินการกับสถาบันการเงิน และ บบส. จะส่งคณะกรรมการเปรียบเทียบ สำหรับการดำเนินการกรณี non-bank จะส่งฝ่ายกฎหมายดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดี

นอกจากนี้ ธปท. ยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ธปท. เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ความเห็นทางกฎหมาย เพื่อให้การ ดำเนินการกับสถาบันการเงิน non-bank บบส. และ/หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติไม่ชอบด้วย กฎหมายมีมาตรฐานเดียวกัน

3. การประสานงานระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับหน่วยงานต่าง ๆ

เพื่อให้การกำกับดูแลสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ธปท. ได้ประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธุรกิจการเงิน ดังนี้

3.1 หน่วยงานในประเทศ

ธปท. มีการบูรณาการความร่วมมือกับผู้กำกับดูแลในภาคการเงินทั้งสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ผ่านการประชุม 3-Regulators Steering Committee รวมทั้ง ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสถาบันคุ้มครองเงินฝาก อย่างใกล้ชิด เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน โดยมีคณะกรรมการ นโยบายสถาบันการเงิน ซึ่งมีผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานกำกับดูแล ข้างต้นร่วมเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการดำเนินนโยบายว่าด้วย การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน นอกจากนี้ ยังได้หารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอบบัญชี รับอนุญาตของสถาบันการเงิน (external auditor) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และความเข้าใจ อันดีระหว่างกันอีกด้วย

3.2 หน่วยงานในต่างประเทศ

ธปท. มีนโยบายประสานงานกับผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ในการกำกับดูแล ซึ่งครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ สำหรับการกำกับดูแลสถาบันการเงิน เพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ ดำเนินธุรกิจในประเทศไทย และสถาบันการเงินไทยที่มีการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ รวมถึงการจัดตั้ง และร่วมประชุม Supervisory College กับธนาคารกลางในภูมิภาค เพื่อยกระดับความร่วมมือในการกำกับ ดูแลสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจอยู่ในทั้งสองประเทศให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล (The Principle for Home-Host Supervisory Cooperation and Allocation Mechanisms)

4. การบริหารงานเกี่ยวกับการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน

4.1 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการตรวจสอบ (Supervisory Technology)

ธปท. ได้ยกระดับการพัฒนา ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบ Supervisory Tools ซึ่งใช้เป็นฐานข้อมูลหลักที่สามารถเชื่อมโยงไปยังระบบงานอื่นได้ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบและผู้เกี่ยวข้องใช้บันทึกและเรียกดูข้อมูลการตรวจสอบสถาบันการเงินได้แบบองค์รวมตั้งแต่การวางแผนตรวจสอบ (Resource Planning) การเตรียมก่อนออกตรวจสอบ (Pre-Exam) การออกตรวจสอบ (On-Site) การติดตามผลหลังเสร็จสิ้นการตรวจสอบ (Follow-Up) และรายงานข้อมูลการตรวจสอบ รวมทั้งมีระบบข้อมูลที่ใช้ติดตามความเสี่ยง และ Monitoring Indicators แต่ละด้าน เพื่อช่วยในการติดตาม Ongoing และการส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งจะช่วยให้การตรวจสอบสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีโครงการปฏิรูปการรายงานข้อมูลของสถาบันการเงิน (Regulatory Data Transformation : RDT) ในส่วนของข้อมูลเครดิต เพื่อให้ ธปท. มีข้อมูลในเชิงลึกเพียงพอในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน สนับสนุนการออกนโยบายและมาตรการต่าง ๆ และลดภาระการนำส่งข้อมูลของสถาบันการเงินในระยะยาว

4.2 การวางแผนงานและการติดตามผลการปฏิบัติงาน

ธปท. ได้จัดทำแผนงานประจำปีและแผนกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงแผนการตรวจสอบสถาบันการเงิน non-bank และบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดและจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการพัฒนาการตรวจสอบสถาบันการเงินเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบดังกล่าว เมื่อออกตรวจสอบแล้วจะมีการติดตามการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบ แผนการตรวจสอบดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้ในกรณีที่ฐานะ ผลการดำเนินงาน และความเสี่ยงของสถาบันการเงินเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ

4.3 การบริหารทรัพยากรบุคคล

ธปท. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ตรวจสอบเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ตรวจสอบมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายในการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน ผู้ตรวจสอบจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำเสนอความคืบหน้าการดำเนินการต่อคณะกรรมการควบคุมดูแลกระบวนการแต่งตั้งผู้ตรวจการ ซึ่งมีรองผู้ว่าการด้านเสถียรภาพสถาบันการเงินเป็นประธาน โดยมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเงิน สภาวะเศรษฐกิจและมาตรฐานสากล ผู้ตรวจสอบที่ผ่านกระบวนการอบรมตามหลักสูตรมาตรฐานและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็น “ผู้ตรวจการสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ” และเพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ธปท. ยังได้จัดสัมมนา

การบรรยายให้ความรู้ทางวิชาการ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งรวมถึง
องค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศในกลุ่มอาเซียน
นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำคู่มือและแนวทางการตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ให้ทันสมัยเท่าทันการเปลี่ยนแปลง
เพื่อให้ผู้ตรวจสอบปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ตุลาคม 2566

จัดทำโดย ฝ่ายพัฒนาการกำกับระบบสถาบันการเงิน